

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3154

Vragen van de leden **Van Nispen** (SP) en **Van der Werf** (D66) aan de Minister van Justitie en Veiligheid over *politieke inmenging bij de NCTV* (ingezonden 30 april 2021).

Antwoord van Minister **Grapperhaus** (Justitie en Veiligheid) (ontvangen 14 juni 2021). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2020–2021, nr. 2845.

Vraag 1

Wat is uw reactie op de berichten «OM ontstemd over druk door NCTV» en «De NCTV: autonome terreurbestrijder of loopjongen van de Minister?»^{1, 2}

Antwoord 1

In de artikelen wordt gesproken over de rol van de NCTV ten opzichte van het OM, over de wijze waarop dreigingsbeelden tot stand komen en de wijze waarop de NCTV de politieke lijn adviseert op bepaalde thema's. In onderstaande beantwoording ga ik nader op deze punten in. Voor een uitgebreide reactie op de rol en taken van de NCTV verwijs ik u graag naar de Kamerbrieven van 12 april 2021³ en 21 mei 2021.⁴

Vraag 2

Hoe onafhankelijk is de NCTV volgens u?

Antwoord 2

Zoals ook beschreven in de Kamerbrief van 21 mei 2021⁵ vallen de NCTV en zijn medewerkers onder de verantwoordelijkheid van de Minister van Justitie en Veiligheid, die politiek verantwoording aflegt voor de activiteiten van de NCTV. Tegelijkertijd is de NCTV onafhankelijk bij het opstellen van dreigingsanalyses, dus vrij van politieke of bestuurlijke invloed. Dit heeft zijn beslag gekregen in de strikte organisatorische scheiding tussen analyse en beleid, in

¹ NRC, 29 april 2021, «Openbaar Ministerie ontstemd over inmenging NCTV in strafzaken», www.nrc.nl/nieuws/2021/04/28/om-ontstemd-over-druk-door-nctv-a4041734

² NRC, 29 april 2021, «De NCTV: autonome terreurbestrijder of loopjongen van de Minister?», www.nrc.nl/nieuws/2021/04/28/de-nctv-autonome-terreurbestrijder-of-loopjongen-van-de-minister-a4041714

³ Kamerstuk 32 761, nr. 180

⁴ Kamerstuk 30 821, nr. 131

⁵ Kamerstuk 30 821, nr. 131

de werkprocessen binnen de NCTV en de afspraken met zijn partners. In lijn met de afspraak daarover in de ministerraad is het uiteindelijk de functionaris NCTV zelf, niet de Minister van JenV of het kabinet, die het dreigingsbeeld vaststelt.

Vraag 3

Klopt het dat het memo over de kinderen van Syriëgangers aanvankelijk luidde dat het voor de nationale veiligheid beter zou zijn de kinderen snel naar Nederland te laten komen maar dit vanuit de top van de NCTV moest worden aangepast omdat de Minister-President ooit had gezegd dat hij Syriëgangers liever ziet sneuvelen dan dat ze terugkomen naar Nederland, kortom, omdat de conclusie politiek gezien niet goed uitkwam? Was u daarvan op de hoogte? Zo ja, op welk moment?

Antwoord 3

Dit memo is door NCTV-medewerkers opgesteld naar aanleiding van de publicatie van een *position paper* door de Kinderombudsman op 19 april 2018 en vragen die uw Kamer diezelfde dag naar aanleiding van dit paper stelde. Het memo was gericht aan de NCTV (functionaris) en niet aan de Minister van Justitie en Veiligheid. Het stuk is in het interne afstemmingsproces en niet om politiek ingegeven redenen gewijzigd.

Over hoe het kabinet de veiligheidsimplicaties van het terughalen van kinderen van Syriëgangers beoordeelt, heb ik uw Kamer onder meer in mijn brief van 26 juni 2018 geïnformeerd.⁶ Aan het standpunt in deze brief lag een brede veiligheidsanalyse ten grondslag.⁷

Vraag 4

Hoe vaak is het voorgekomen dat Buitenlandse Zaken er op aan heeft gedrongen passages uit dreigingsbeelden van de NCTV aan te passen of te verwijderen omdat hierdoor diplomatieke relaties zouden kunnen worden geschaad?

Antwoord 4

Bij de totstandkoming van de dreigingsbeelden van de NCTV, is de NCTV het centrale punt waar alle dreigingsinformatie die bij de verschillende partners bekend is op hoofdlijnen wordt geïntegreerd en wordt verrijkt met eigen expertise en informatie uit open bronnen. Dit gebeurt in samenwerking met ketenpartners, zoals AIVD, MIVD, Politie OM en beleidsdepartementen waaronder het Ministerie van Buitenlandse Zaken. Vervolgens worden de analyses met deze partners volgens vaste werkwijzen gevalideerd. Onderdeel van die validatie is dat er wordt overlegd over verschillen van inzicht over de aard en de omvang van de dreiging zodat er uiteindelijk een gedragen beeld ontstaat. Hoe vaak passages worden gewijzigd na overleg met partners om tot een gedragen beeld te komen, wordt niet bijgehouden. Uiteindelijk stelt de functionaris NCTV zelf het dreigingsbeeld vast.

Vraag 5

Klopt het dat passages over de mobiliserende rol van dhr. Wilders bij de anti-vluchtelingenacties zijn afgezwakt door de NCTV-top? Waarom is dit precies gebeurd? Hoe duidt u de discussie die intern bij de NCTV zou worden gevoerd of de NCTV radicaal-rechts wel hetzelfde behandelt als radicale moslims?

Antwoord 5

Het klopt niet dat de passages hierover zijn aangepast. Het Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland (DTN) 41 stelt dat een door PVV-leider Wilders gecreëerde hashtag #Kominverzet werd gebruikt door allerlei tegenstanders van migratiebeleid en werd misbruikt door extremisten die verder gaan dan vreedzaam verzet. Die strekking is niet veranderd gedurende het proces van totstandkoming van DTN41. Bij de analyseafdeling van de NCTV worden, zoals het een analyseafdeling betaamt, geregeld stevige discussies gevoerd over de thema's en de inhoud van de producten. Dat komt de balans en de

⁶ Kamerstuk 29 754, nr. 461

⁷ Kamerstuk 29 754, nr. 483

kwaliteit van de analyses ten goede. De aandacht die de NCTV besteedt aan verschillende vormen van extremisme en terrorisme is evenredig aan de dreiging die zij vormen.

Vraag 6 t/m 9

Vindt u het de taak van de NCTV om zich te bemoeien met strafzaken en te proberen invloed uit te oefenen op beslissingen van het Openbaar Ministerie, bijvoorbeeld over een strafrechtelijke vervolging of toezicht op individuen? Zo ja, op basis waarvan? Zo nee, waarom is dit dan wel gebeurd?

Erkent u dat als u zich als Minister van Justitie en Veiligheid bemoeit met strafzaken dit formeel moet worden vastgelegd en gemeld moet worden aan de Kamer, maar als de NCTV dit doet, die onderdeel van het ministerie is en namens u handelt, deze waarborgen voor de transparantie ontbreken? Wat vindt u daarvan? Zet dit niet de deur open voor ongewenste niet-transparante politieke inmenging in strafzaken?

Hoe gaat u dit soort pogingen om invloed uit te oefenen op beslissingen van het Openbaar Ministerie in de toekomst voorkomen?

Deelt u de mening dat deze steeds politiekere rol van de NCTV (druk uitoefenen op het OM, politiek wenselijke uitkomsten tot stand brengen of juist conclusies afzwakken) onwenselijk is? Vindt u ook dat van de NCTV verwacht mag worden dat onafhankelijk en objectief geopereerd wordt omdat dat in het belang is van de nationale veiligheid?

Antwoord 6 t/m 9

Ten opzichte van het OM heeft de NCTV geen bijzondere positie. De NCTV heeft geen bemoeienis met door het OM gevoerd strafrechtelijk beleid, laat staan individuele zaken. De suggestie dat de afgelopen jaren sprake zou zijn geweest van dergelijke bemoeienis door de NCTV herken ik niet. Het College van Procureurs-Generaal heeft mij in een gesprek naar aanleiding van berichtgeving hierover in de media nog eens bevestigd dat dit ook niet aan de orde is geweest.

Vraag 10

Bent u bereid de rol en de positionering van de NCTV kritisch tegen het licht houden en de Kamer hierover te informeren?

Antwoord 10

De NCTV vervult een belangrijke rol in de brede samenwerking die nodig is voor het beschermen van onze nationale veiligheid. Het is en blijft belangrijk dat er een wendbare organisatie is binnen de overheid die snel kan acteren als dat nodig is en continu voldoende geïnformeerd is over de dreiging waar we ons tegen moeten wapenen. In het nog te plannen debat over de rol en grondslagen van de NCTV wil ik hier verder met u over spreken.

Vraag 11

Kunt u deze vragen zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk voorafgaand aan het Kamerdebat over de NCTV, beantwoorden?

Antwoord 11

Ja.